

TARİH

11. SINIF

1. ÜNİTE İÇİN TIKLA

4. ÜNİTE İÇİN TIKLA

2. ÜNİTE İÇİN TIKLA

5. ÜNİTE İÇİN TIKLA

3. ÜNİTE İÇİN TIKLA

GÜNCEL MÜFREDAT

1. ÜNİTE

TARİH

11. SINIF

DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI SİYASETİ (1595-1774)

GÜNCEL MÜFREDAT

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774)

- Bu dönem, Osmanlı Devleti'nin hem iç hem de dış siyasette büyük değişimler yaşadığı bir zaman dilimini kapsar.
- Devlet, duraklamadan gerilemeye geçen bir süreç içerisindeyken, Avrupa'da yeni güçler yükselmektedir.
- Bu ünite, Osmanlı'nın bu yeni dünya düzenine karşı izlediği politikaları ve yaşadığı önemli olayları inceleyeceğiz.

**1595- 1700
SİYASİ GELİŞMELER**

1

1596 HAÇOVA MUHAREBESİ

2

1606 ZİTVATOROK ANTLAŞMASI

3

1639 KASR-I ŞİRİN ANTLAŞMASI

4

1669 GİRİTİN FETHİ

5

1672 BUCAŞ ANTLAŞMASI

9

1700 İSTANBUL ANTLAŞMASI

8

1699 KARLOFÇA ANTLAŞMASI

7

1683 II. VİYANA KUŞATMASI

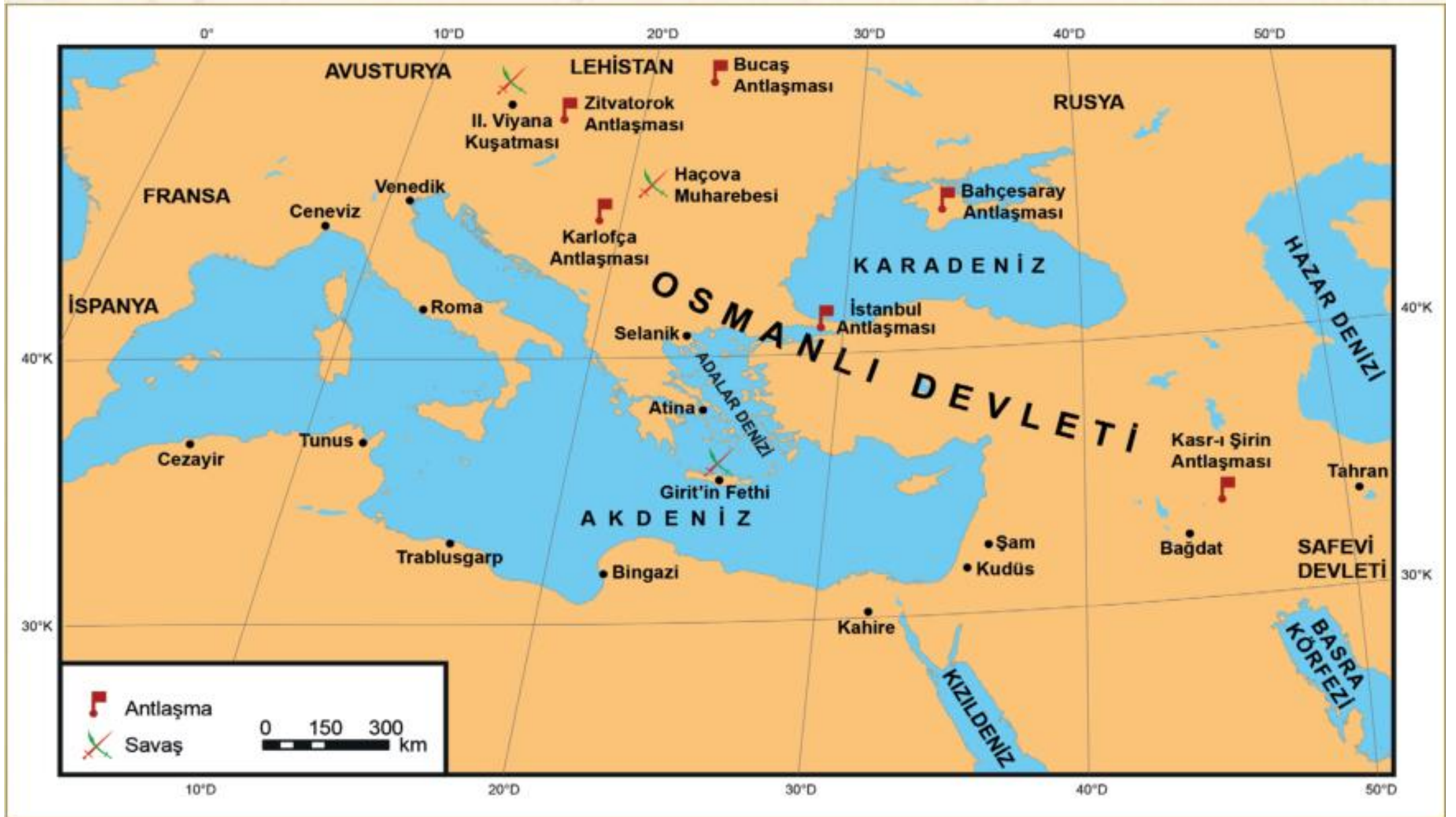
6

1681 BAĞÇESARAY ANTLAŞMASI

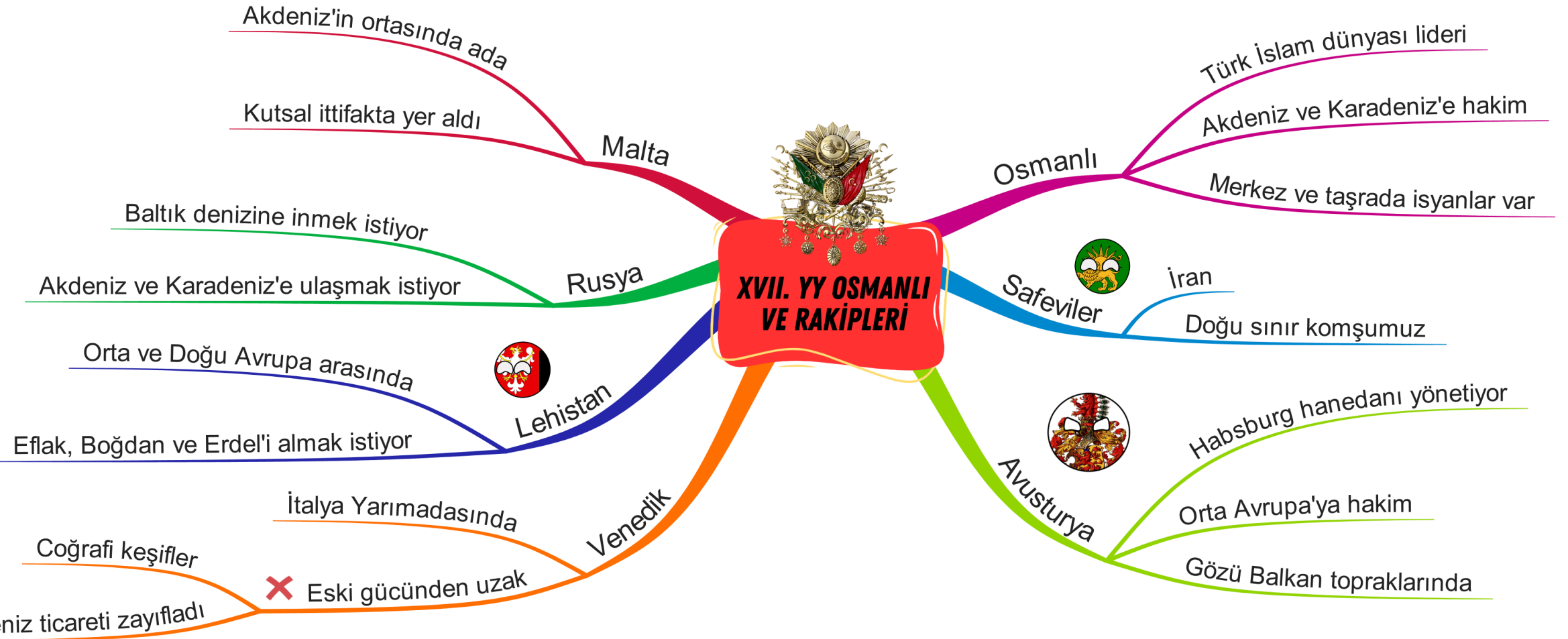
1595-1700 Yılları Arasındaki Önemli Siyasi Gelişmeler

- 1596: Haçova Muharebesi
- 1606: Zitvatorok Antlaşması
- 1639: Kasr-ı Şirin Antlaşması
- 1664: Vasvar Antlaşması
- 1669: Girit'in Fethi
- 1676: Bucaş Antlaşması
- 1683: II. Viyana Kuşatması
- 1699: Karlofça Antlaşması
- 1700: İstanbul Antlaşması

Osmanlı Devleti'nde 1595-1700 yılları arasındaki başlıca siyasi gelişmeler

XVII. Yüzyıl Siyasi Rekabetinde Osmanlı Devleti ve Rakipleri

17. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Genel Durumu

- Osmanlı Devleti'nin fetih politikaları 16. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yavaşlamıştır.
- Batıda **Habsburg Hanedanı** (Avusturya) ve doğuda **Safevi Hanedanı** (İran) Osmanlı ilerleyişini durdurmuştur.
- Akdeniz'deki ilerleme **Kıbrıs** ve **Tunus**'un fethi dışında durma noktasına gelmiştir.
- Kuzeyde yeni bir rakip olarak **Rusya** ortaya çıkmıştır.
- Bu mücadeleler, iç isyanlar, değişen ticaret yollarının olumsuz ekonomik etkileri ve ordudaki bozulmalar, Osmanlı'nın üç kıtadaki merkezî otoritesini zayıflatmıştır.
- Osmanlı, **Don-Volga Kanalı Projesi** ile **Rus** tehdidini engellemek ve Orta Asya Türkleri ile bağ kurmak istemiş ancak başarılı olamamıştır.

TARİH

11. SINIF

2. ÜNİTE

DEĞİŞİM ÇAĞINDA AVRUPA VE OSMANLI

GÜNCEL MÜFREDAT

Ünite 2: Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı

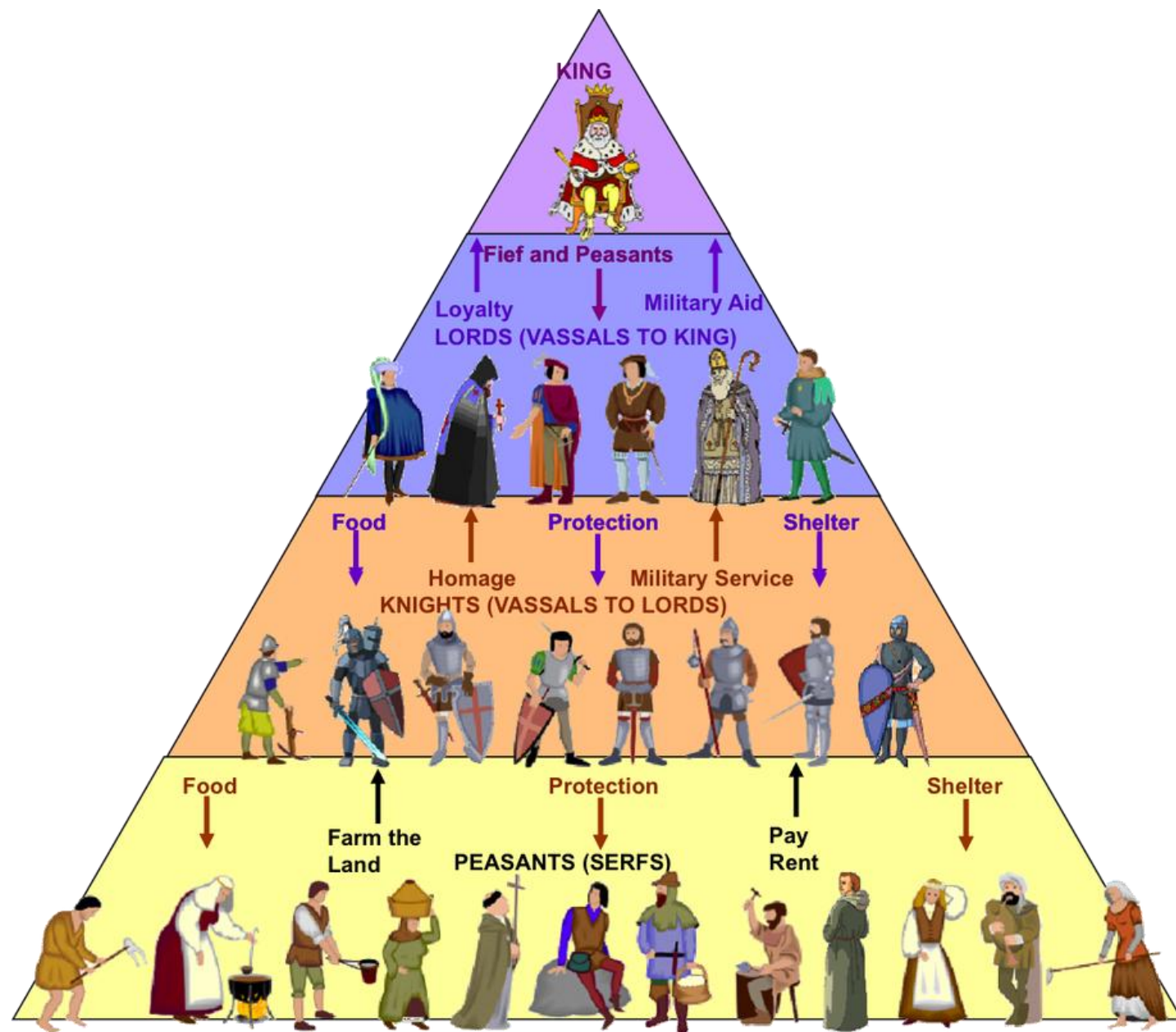
- Bu ünitenin ana konuları şunlardır:
- **Avrupa'daki Değişimin Altyapısı: Rönesans ve Reform** gibi hareketlerin doğuşu.
- **Değişen Osmanlı Düzeni:** Avrupa'daki gelişmelerin Osmanlı Devleti'ne etkileri.
- **Devlet ve Toplumdaki Çözümler:** Osmanlı içindeki siyasi, sosyal ve ekonomik sorunlar.
- **Anahtar Kavramlar:** Rönesans, Reform, İltizam, Kapitülasyon, Ekber ve Erşed.

Skolastik Düşünce ve Kilise Otoritesi

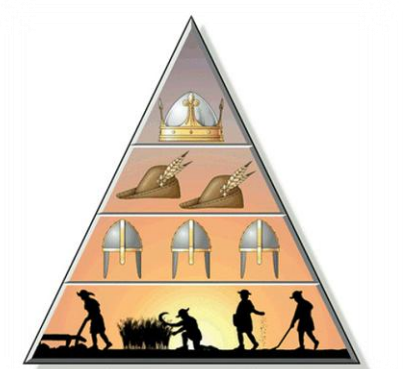
- Papalığın egemen olduğu döneme "**Karanlık Orta Çağ**" denir ve bu dönemde **skolastik düşünce** hâkimdir.
- **Skolastik düşünceye** göre, doğru bilgi Tanrı'dan gelirdi ve yalnızca Kilise okullarında öğretilirdi.
- Kilisenin öğretileri dışında bir yol aramak günah sayılırdı.
- Kilisenin kullandığı başlıca güç araçları şunlardı:
 - **Endüljans:** Papanın sattığı günah çıkarma ve af belgesi.
 - **Aforoz:** Kilise tarafından verilen dinden çıkarma cezası.
 - **Enterdi:** Papanın bir ülkeyi halkı ile birlikte dinden çıkarması.
 - **Engizisyon:** Katolik kilisesine bağlı olarak çalışan dinî mahkemeler.

Feodalite

- Feodalite; siyasal ve askerî gücü elinde bulunduran, toprağın mülkiyetine veya imtiyazına sahip olan bir senyörler (derebeyler) ile bu sınıfa bağımlı köleler sınıfının oluşturduğu idari düzendir.
- Bu düzenin kuruluşuyla Avrupa'da siyasal birlik bozulmuş, **küçük yönetim birimleri** ortaya çıkmıştır.
- Avrupa'da Orta Çağ boyunca hüküm süren feodalite (derebeylik) XV. yüzyıldan itibaren yerini **mutlak krallıklara** bıraktı.

Azınlık İsyamları: Rum İsyanı (1821)

- Osmanlı topraklarında ilk ayaklanan azınlık unsur Sırlardı. Ancak uluslararası konjonktür müsait olmadığı için bağımsızlık kazanamamışlardı.
- Avrupalı devletler, kendi monarşilerini koruma altına alırken, Osmanlı tebaası olan Rumları bağımsızlık için isyana teşvik ettiler. Bu isyanın arkasında, Bizans'ı yeniden canlandırmayı hedefleyen "Megali İdea" düşüncesi vardı.
- **1821**'de **Odessa**'da kurulan **Filiki Eterya Cemiyeti**'nin organizasyonu ile Rumlar isyan etti. Aynı dönemde Yanya Valisi Tepedelenli Ali Paşa'nın da isyan etmesi, Osmanlı'yı zor durumda bıraktı.
- Osmanlı Devleti, isyanı bastırmakta zorlanınca Mısır Valisi **Kavalalı Mehmet Ali Paşa**'dan yardım istedi ve isyan bastırıldı.
- Fakat isyanın sert şekilde bastırılması, Avrupa'da Osmanlı karşıtı bir kamuoyu oluşturdu

Rum İsyanı'nın seyrinde önemli şehirler

Rum İsyanı ve Uluslararası Müdahale

- Avrupa'da oluşan Rum yanlısı kamuoyu, büyük devletlerin Osmanlı'ya karşı tavır almasını kolaylaştırdı.
- **Fransa, İngiltere ve Rusya**, Mora'ya özerklik verilmesi için Osmanlı'ya nota verdi.
- Osmanlı padişahı **II. Mahmut**'un bu isteği reddetmesi üzerine bu devletlerin donanması, **1827**'de **Navarin**'deki Osmanlı-Mısır donanmasını yaktı.
- Bu olay, Rum İsyanı'nın uluslararası bir boyut kazanmasına neden oldu.

II. MAHMUT

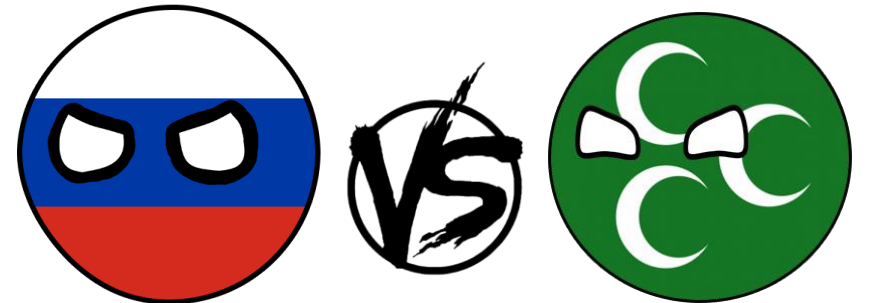
Yunanistan'ın Bağımsızlığı

- **Navarin Baskını**'ndan sonra **Rusya**, Osmanlı'ya savaş ilan etti. Savaşta yenilen Osmanlı Devleti, **1829 Edirne Antlaşması**'nı imzaladı.
- Bu antlaşmayla **Yunanistan**'ın bağımsızlığı tanındı.
- Böylece ilk kez bir gayrimüslim azınlık, Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsızlık kazanmış oldu.
- Bu gelişme, Osmanlı topraklarındaki diğer azınlıklara da cesaret verdi.

Kırım Savaşı (1853-1856)

- Savaşın nedeni, **Kudüs**'teki kutsal yerlerin Katolikler ve Ortodokslar arasındaki kontrolü mücadelesiydi. Bu duruma "Kutsal Yerler Sorunu" adı verildi.
- **Rusya**, Osmanlı Devleti'ndeki tüm Ortodoksların himayesinin kendisine verilmesini talep etti.
- Bu talebin reddedilmesi üzerine **1853**'te **Kırım Savaşı** başladı.
- Savaş sırasında **Rusya**, **1853**'te **Sinop**'ta Osmanlı donanmasını yaktı (**Sinop Baskını**).

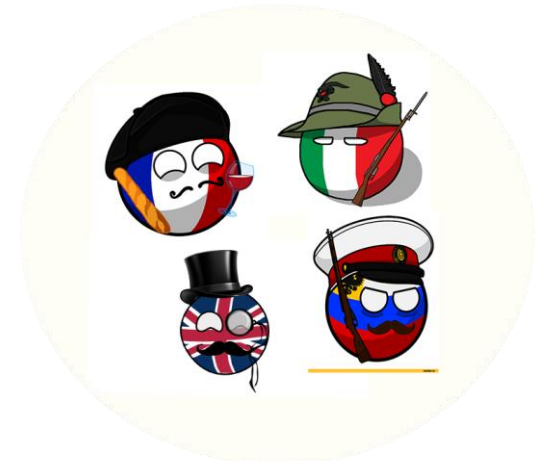
Kırım Savaşı ve Denge Politikası

- **Rusya**'nın Boğazları ele geçirerek Akdeniz'e inmesinden endişelenen **İngiltere** ve **Fransa**, Osmanlı Devleti'nin yanında savaşa girdi.
- İtalyan birliğini kurmak isteyen **Piyemonte Krallığı** da bu ittifaka katıldı.
- Müttefik orduları karşısında yenilen **Rusya** barış istemek zorunda kaldı.
- Savaşı finanse etmek için Osmanlı Devleti, tarihinde ilk kez **dış borç** aldı. İlk borçlanma 1854'te İngiltere ve Fransa'dan yapıldı. Bu borçlanma, ilerleyen yıllarda maliyeyi büyük bir krize soktu.

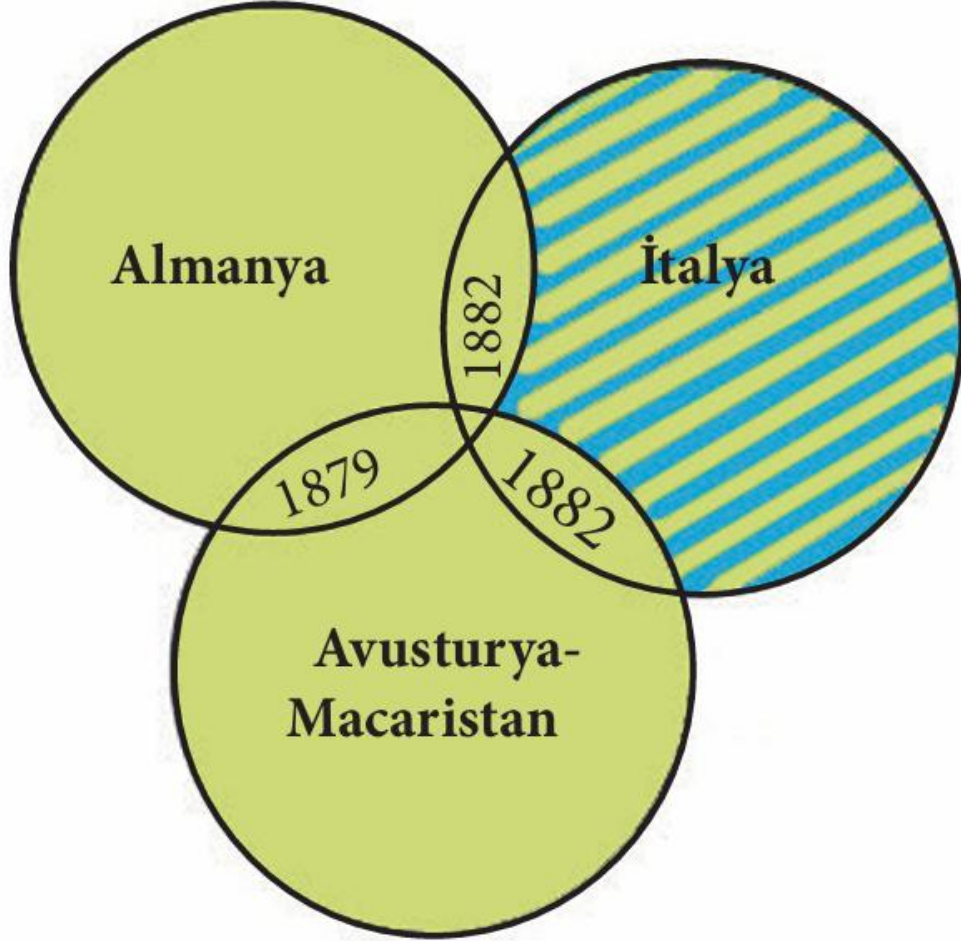

Üçlü İtilaf (Anlaşma) Grubunun Kurulması

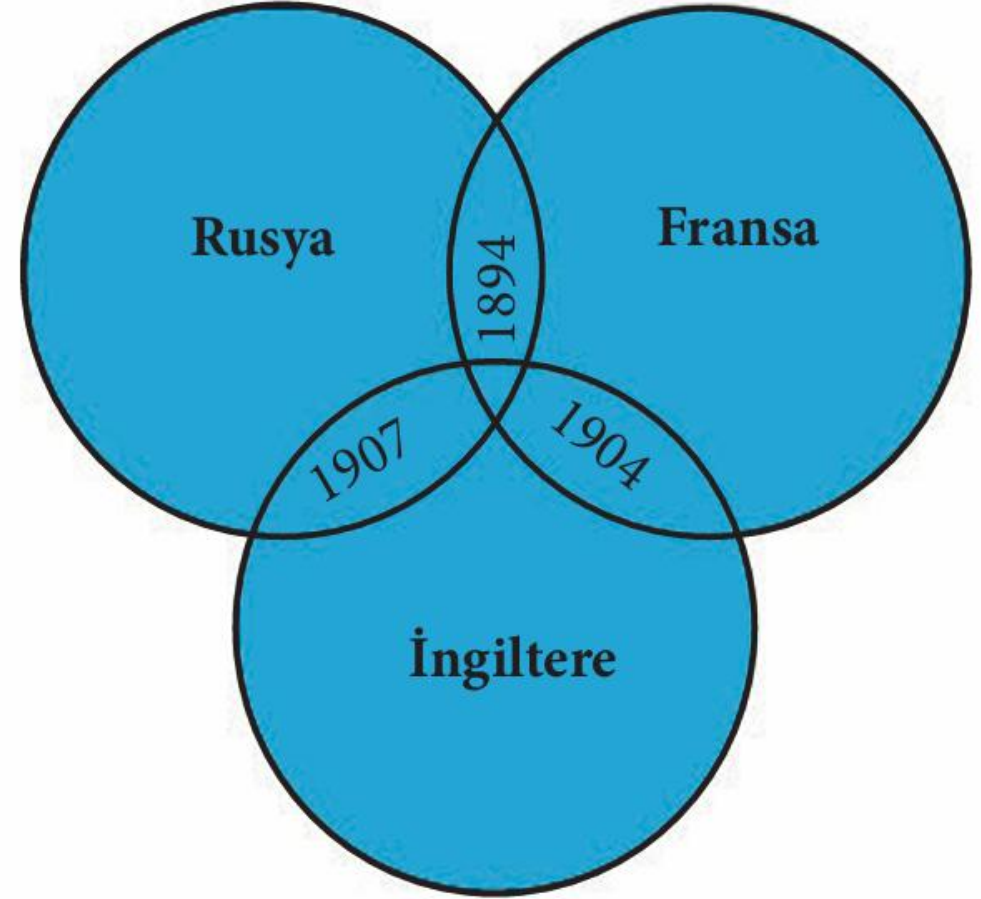
- **Üçlü İttifak**'a karşı olarak Avrupa'da yeni bir blok doğdu.
- **1893**'te **Fransa** ve **Rusya** arasında bir sözleşme imzalandı.
- **1904**'te **İngiltere** ve **Fransa** yakınlaştı.
- **1907**'de **İngiltere** ve **Rusya**'nın da anlaşmasıyla **Üçlü İtilaf** (Anlaşma Devletleri) bloğu tamamlanmış oldu. **İtalya** saf değiştirerek daha sonra bu gruba katıldı.
- Bu iki grup, zamanla başka devletlerin katılımıyla genişledi ve **I. Dünya Savaşı**'na zemin hazırladı.

İTTİFAK DEVLETLERİ

İTİLAF DEVLETLERİ

Osmanlı Devleti'nin Blok Arayışı

- Avrupa'daki bu bloklaşma içinde yer almak isteyen **Osmanlı Devleti**, ilk olarak **Üçlü İtilaf** grubuna katılmak istedi.
- Ancak İtilaf Devletleri bu talebi kabul etmedi.
- Bunun üzerine **Osmanlı Devleti**, yönünü **Üçlü İttifak** grubuna çevirdi.
- Bu yönelimin en önemli sebebi, **Rusya**'nın Osmanlı Devleti için oluşturduğu büyük tehditti.
- Ayrıca **İngiltere** de artık Osmanlı toprak bütünlüğünü savunmaktan vazgeçmişti.

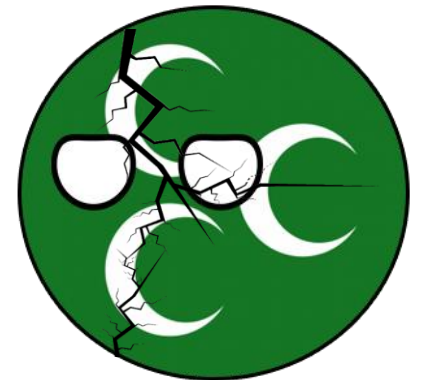

Karakteristik Özellikler	1876 Darbesi	1909 Darbesi	1913 Darbesi (Babîâlî Baskını)
Darbeyi Gerçekleştiren Sınıf	Üst düzey subaylar (Serasker) ve bürokratlar (Mithat Paşa).	Orta ve alt rütbeli subaylar (İttihatçılar), bir isyanı bastırma bahanesiyle.	İttihat ve Terakki'nin sivil ve askerî lider kadrosu (Enver, Talat).
İç ve Dış Sebepler	İç: Ekonomik iflas, yönetimden hoşnutsuzluk. Dış: Balkan bunalımı, büyük güçlerin baskısı.	İç: Meşrutiyet karşıtı isyan (31 Mart), İttihatçıların iktidar mücadelesi. Dış: Reval Görüşmeleri, toprak kayıpları.	İç: İttihatçıların tam iktidar arzusu, hükümetin zayıflığı. Dış: I. Balkan Savaşı'ndaki yenilgi ve Edirne'nin kaybı.
Gerçekleştirilme Şekli	Sarayın kuşatılması, padişahın zorla tahttan indirilmesi.	Bir isyanın ardından ordunun ("Hareket Ordusu") başkente girerek yönetime el koyması ve padişahı değiştirmesi.	Hükümet binasının (Babîâlî) bir grup tarafından basılarak Sadrazam'ın zorla istifa ettirilmesi.

Darbeler ve Toprak Kayıpları

- Devlet içindeki siyasi istikrarsızlık ve darbeler, dış politikayı zayıflattı.
- **1876 Darbesi** sonrası yaşanan kaos, **93 Harbi**'ne ve büyük toprak kayıplarına zemin hazırladı. **Kıbrıs** bu dönemde fiilen kaybedildi.
- **1908**'de Meşrutiyet'in ilanı sırasındaki kargaşadan yararlanan **Bulgaristan** bağımsızlığını ilan etti, **Bosna-Hersek Avusturya** tarafından ilhak edildi ve Girit, Yunanistan'a katıldığını duyurdu.
- Ordu içindeki siyasi çekişmeler, **Balkan Savaşları**'ndaki ağır yenilginin en önemli nedenlerinden biri oldu ve Rumeli topraklarının neredeyse tamamı kaybedildi. Arnavutluk, Osmanlı'dan ayrılan son Balkan devleti oldu.

TARİH

11. SINIF

5. ÜNİTE

XIX VE XX. YÜZYILDA DEĞİŞEN SOSYOEKONOMİK HAYAT

GÜNCEL MÜFREDAT

Osmanlı Devleti'nde Sanayileşme Çabaları

- Osmanlı ekonomisi **tarıma**, **küçük ölçekli imalata** ve **ticarete** dayanıyordu. Ekonomik faaliyetin temelinde ise tımar sistemi bulunmaktaydı.
- **XVII. yüzyıla** kadar kendi kendine yeten bir ekonomik yapıya sahipti. Sanayi üretimi ise devlet kontrolündeki loncalar aracılığıyla yürütölmekteydi.
- Toprak sisteminin bozulması, savaşlardaki yenilgiler ve toprak kayıpları ekonomik zayıflamaya yol açtı.
- **Sanayi İnkılabı**'nı gerçekleştiren Avrupa devletleri ile rekabet edilemedi.
- **XIX. yüzyıldan** itibaren sanayileşmek için adımlar atılsa da tam olarak başarılı olunamadı. Özellikle III. Selim ve II. Mahmut dönemlerinde askerî alandaki yenileşme hareketleri kapsamında kâğıt, çuha, deri gibi fabrikalar kuruldu.

